

PX10156
Diarienummer 19-1129/11

Minskat svinn i livsmedelskedjan – ett helhetsgrepp

Delrapport

Ingela Lindbom

November 2011

Projektinformation

Projekt påbörjat

15 mars 2011

Granskad av

Barbro Sundström

Projektledare

Ingela Lindbom

Projektgrupp

Ingela Lindbom, Jenny Gustavsson, Joakim Forsman, Thomas Angervall, Ulf Sonesson, Katarina Nilsson, Barbro Sundström, Karin Östergren, Ulla-Karin Barr, Gustaf Zettergren, Johanna Berlin

Distributionslista

Dina Sacic, SJV

Nyckelord

INNEHÅLL

PROJEKTINFORMATION.....	2
SAMMANFATTNING.....	4
BAKGRUND	4
SYFTE OCH MÅLGRUPP	4
PROJEKTETS MÅL.....	5
GENOMFÖRANDEPLAN OCH TIDSPLAN	5
SPRIDNING AV PROJEKTETS RESULTAT	6
PROJEKTETS FINANSIERING	6
PROJEKTETS ARBETSSÄTT	6
SLUTSATS OCH REKOMMENDATIONER.....	6
KONTAKTPERSONER.....	7
BILAGOR.....	7

Sammanfattning

Projektarbetet startade i mars 2011 och projektet pågår till mars 2013. Det är därför för tidigt att dra slutsatser om mängder och orsaker samt att ge rekommendationer för åtgärder mot minskat svinn.

Uppgifter om svinnmängder betraktas av företagen som ytterst konfidentiella uppgifter, men är helt nödvändiga för genomförandet av projektet. Den strikta konfidentialiteten är sannolikt en av förklaringarna till att så lite uppgifter om svinn i förädlingsindustrin finns publicerat. Företagen som har knutits till projektet har hittills varit mycket öppna mot SIK och vi har ett samarbete som innehåller utbyte av konfidentiella uppgifter som fungerar mycket väl. Projektet har därmed tillgång till de uppgifter som behövs för att genomföra projektet och dra slutsatser kring *orsaker* och kunna föreslå *åtgärder* för minskat svinn.

Företagen är villiga att medverka i projektet och vi upplever att medverkande företag känner förtroende för att SIK kan hantera de konfidentiella uppgifter som de ställer till vårt förfogande. Detta gör det möjligt att genomföra projektet på ett bra sätt.

Bakgrund

FAO uppskattar att den globala livsmedelsproduktionen fram till 2050 bör öka med 70 %, bland annat för att tillgodose behoven från en kraftigt växande befolkning. Livsmedelsproduktion medför stora påfrestningar på miljön, bl. a i form av pesticidanvändning, övergödning och utsläpp av växthusgaser. Miljöpåverkan från svinn utgörs av samtliga miljöbelastande aktiviteter som produkten genomgått innan den slängs.

I livsmedelskedjan som helhet finns uppenbara incitament till att minska onödigt svinn, ett slöseri med såväl råvaror, energi som finansiella resurser. En förutsättning för att effektivt arbeta för minskat svinn i livsmedelskedjan är en samlad bild av var svinn uppstår och varför.

Naturvårdsverket arbetar på nationell nivå med att eventuellt formulera ett etappmål kring minskat matavfall, en högst aktuell fråga efter stor uppmärksamhet i bl. a media. Allmänhetens attityd mot livsmedelsbranschen som helhet påverkas sannolikt av hur frågorna kring det nu synliggjorda svinnet hanteras. Samtliga aktörer utmed kedjan stärker sannolikt sitt varumärke genom tydligt engagemang för minskat svinn.

Syfte och Målgrupp

Detta projekt syftar till att ge en samlad bild av *var* i livsmedelskedjan svinn uppstår och *varför*. Projektet är initierat av och förankrat hos branschorganisationerna Livsmedelsföretagen (Li) och Svensk Dagligvaruhandel (SDH) och deras nystartade samarbete inom Miljöforum.

Projektets Mål

Projektet syftar till att kartlägga och inventera mängderna och orsakerna till svinn, samt att identifiera möjliga åtgärder för minskat svinn, ur ett livscykelperspektiv, från gårdsgrind till konsument.

Genomförandeplan och Tidsplan

Under perioden 2011 03 15 – 2011 11 25 har, helt enligt den ursprungliga tidplanen, följande aktiviteter genomförts:

- En litteratursammanställning kring livsmedelssvinn från gårdsgrind till konsument har genomförts som en del av kartläggningsarbetet.
- Representativa livsmedelskedjor som kommer att inventeras inom ramen för projektet har identifierats och valts ut. I nuläget bedömer vi att projektet kommer att kunna inventera 3-4 produktkedjor. De hittills utvalda produktkedjorna är bröd-, chark- och mejerikedjorna.
- Kartläggnings- och inventeringsarbetet inom de olika produktkedjorna startas upp kontinuerligt. Arbetet kring mängder och orsaker till svinn inom brödkedjan har påbörjats under perioden. Både brödtillverkningen i bageriet och butiksreturerna ingår i kartläggningen.
- Kring mejeri- och charkkedjorna har intresserade företag under perioden identifierats för kommande samarbete inom ramen för projektet. Kartläggningen av dessa kedjor kommer att genomföras under 2012.

Kommentarer till Genomförandeplan och Tidsplan:

- Uppgifter om svinnmängder betraktas av företagen som ytterst konfidentiella uppgifter. Detta är sannolikt en av förklaringarna till att så lite uppgifter om svinn i förädlingsindustrin finns publicerat. Uppgifter om mängder svinn är nödvändiga som underlag för att förstå samband kring hur olika steg i kedjan påverkar varandra och därmed helt nödvändig information för att kunna identifiera orsakerna till svinn och även föreslå åtgärder som minskar svinn.

Företagen som har knutits till projektet har hittills varit mycket öppna mot SIK och vi har ett samarbete som innehåller utbyte av konfidentiella uppgifter som fungerar mycket bra. Deltagande företag kommer att ges det slutliga avgörandet kring hur projektet i resultatspridningen kan uttrycka den konfidentiella informationen som företagen har gjort tillgänglig för SIK och projektet. Projektet säkerställer därmed tillgång till de uppgifter som behövs för att genomföra projektet och dra slutsatser kring *orsaker* och kunna föreslå *åtgärder* för minskat svinn.

- Under perioden 2011 09 01 – 2012 12 31 ska enligt tidplanen tre möten hållas inom referensgruppen. Något möte inom referensgruppen har inte hållits under 2011 eftersom vår bedömning är att inventerings- och kartläggningsarbetet behöver ha startats inom 2-3 produktkedjor innan första mötet hålls.

Spridning av projektets resultat

Resultaten från projektet kommer att presenteras i rapportform där möjligheterna till minskat svinn hos både enskilda företag och över livsmedelskedjan beskrivs. Tanken är att redovisningen ska fungera som verktyg för ökad och förbättrad kommunikation mellan olika aktörer i kedjan, i syfte att minska det totala svinnet. Utöver skriftlig rapport utformas även mer kortfattade sammanfattningar/faktablad.

Utöver tryckt material kommer projektet att presenteras löpande på SIK:s nätverk "Mat och klimat" och på förslag kan seminarier och kurser anordnas av SIK, för olika aktörer inom livsmedelsbranschen.

Projektets finansiering

Under redovisningsperioden 15 mars-25 november 2011 har projektets totala kostnader uppgått till 399 304 kr. Projektet har finansierats av SJV, Livsmedelsföretagen, Svensk Dagligvaruhandel samt SIK.

Projektets arbetssätt

I projektgruppen ingår personal från SIK, i första hand från enheten Miljö och uthållig produktion med kompetens inom både Miljösystemanalys och Green Lean. Flera inom projektgruppen har även industriell erfarenhet. Vid behov finns det möjlighet att knyta personal från SIKs övriga kompetensområden till projektgruppen.

Till projektet knyts minst ett företag per produktkedja; hittills bröd, chark och mejeri. Tillsammans med personal på företagen genomförs det kartläggnings- och inventeringsarbetet som kommer att ligga till grund för slutsatser om mängder, orsaker och förslag till förbättringsåtgärder vad gäller svinn i livsmedelskedjan.

Till projektet knyts även en referensgrupp. De företag som är knutna till projektet kommer att erbjudas plats i denna referensgrupp tillsammans med representanter från handel, livsmedelsindustri och myndigheter.

Slutsats och rekommendationer

Det är ännu för tidigt att dra slutsatser om mängder och orsaker samt att ge rekommendationer för åtgärder mot minskat svinn.

Ett bra fungerande samarbete med företagen är viktigt för projektets genomförande och vi konstaterar att samarbetet med företagen som är knutna till projektet fungerar väl. Företag är villiga att medverka i projektet och vi upplever att medverkande företag känner förtroende för att SIK kan hantera de konfidentiella uppgifter som de ställer till vårt förfogande. Detta gör det möjligt att genomföra projektet på ett bra sätt.

Kontaktpersoner

SIK – Institutet för Livsmedel och Bioteknik AB
Box 5401
402 29 Göteborg

Ingela Lindbom, Projektledare
Tel: 010 – 516 66 03
E-post: ingela.lindbom@sik.se

Bilagor

Delrapporten innehåller inga bilagor.

Huvudkontor/Head Office:

SIK, Box 5401, SE-402 29 Göteborg, Sweden.

Telephone: +46 (0)10 516 66 00, fax: +46 (0)31 83 37 82.

Regionkontor/Regional Offices:

SIK, Ideon, SE-223 70 Lund, Sweden.

Telephone: +46 (0)10 516 66 00.

SIK, Forslunda 1, SE-905 91 Umeå, Sweden.

Telephone: +46 (0)10 516 66 00.

SIK, c/o Almi, Box 1224, SE-581 12 Linköping, Sweden.

Telephone: +46 (0)10 516 66 00.

www.sik.se